

Reflexions sobre cinquanta anys d'Associació Cultural

Ponències
Anuari del
Centre d'Estudis
de Granollers
1997

59

Resum: Amb la darrera ponència de l'any 1997 (el darrer acte de celebració dels 50 anys de l'Associació Cultural), Esteve Sala presenta la seva visió sobre l'origen i l'evolució de l'Associació Cultural d'Antics Alumnes de Segon Ensenyament: fa una referència especial a la cultura a Granollers en els anys quaranta i als problemes, les possibilitats i les solucions adoptades segons la situació política, econòmica i social en els diversos períodes de la història de l'entitat. Compara les etapes passades amb el moment que viu actualment l'AC i presenta alguna proposta.

Antecedents

Si donem una ullada al panorama cultural d'abans de la guerra civil de 1936-1939, podem constatar que la població de Granollers, de menys de 15.000 habitants, presentava una bona activitat cultural. El teatre, la música, la premsa, les diverses entitats culturals i socials, les sales de cinema, les sales de ball i els quadres escènics (en certs moments més de deu) proporcionaven una bona oferta cultural: la Unió Liberal, el Casino de Granollers, el Centre Catòlic, l'Alhambra, l'Associació de Música, la Societat Coral Amics de la Unió, l'Agrupació Excursionista, etc. Si hi afegíssim entitats esportives, la llista seria molt llarga.

J. Baulies, al seu llibre *Granollers*, pàg. 249, deia: «Abans de la guerra moltes societats, polítiques i no polítiques, realitzaven activitats culturals més o menys profundes, però mai sota una total dedicació. En els respectius camps específics, cal recordar les activitats de l'Agrupació Excursionista, en un període brillantíssim entre 1931 i 1936, fomentades per l'esperit emprenedor d'uns actius i joves estudiosos, i l'Associació de Música, que, amb diverses alternatives, presentà una sèrie de concerts de talla internacional.» A la Secció d'Estudis de l'Agrupació

Excursionista de Granollers, un grup d'intel·lectuals efectuava una important labor d'investigació.

Durant la guerra de 1936-1939, l'activitat cultural de Granollers restà col·lapsada. Amb una mica d'humor negre, podríem dir que quedà reduïda a escoltar la ràdio nocturna (BBC, Ràdio Moscou, Ràdio Espanya independent...) i a aprofundir en el coneixement de la geografia de l'Estat tot seguint en els mapes la situació dels bombardeigs, les forces militars i les seves batalles, tot pensant en la situació dels familiars i els coneguts.

La guerra féu desaparèixer unes entitats, i les restants subsistiren a nivell recreatiu amb l'excepció del Museu i de l'Agrupació Excursionista. No obstant això, el nivell intel·lectual de la ciutat restava potenciat per les noves generacions d'estudiants que, després de passar per l'antic institut de 1931 a 1939 i pel Col·legi Oficial de Segon Ensenyament creat en la postguerra, accedien a la universitat (vegeu la Memòria de Mèrits).

Constitució de l'Associació Cultural

L'AC va néixer per a dotar la ciutat de l'entitat que necessitava per a situar culturalment Granollers en el lloc que li correspon. En foren promotors els antics alumnes de l'institut (1931-1939) i del seu successor, el Col·legi Oficial de Segon Ensenyament. Malgrat la formació universitària de molts dels seus socis, l'AC restà oberta a tots els granollerins amants de les manifestacions de l'esperit, de les lletres i de les arts (vegeu Baulies, *op. cit.*).

La primera reunió per a la constitució d'una entitat cultural originada a partir d'antics alumnes de l'Institut i del Col·legi Oficial de Segon Ensenyament es va fer el 18 de gener de 1947 al local del Club Atlètic Granollers (local del Frente de Juventudes). Tenia com a finalitat crear un Centre Literari-Musical d'Antics Alumnes de Segon Ensenyament que reunís en una sola entitat els ex-alumnes i un grup de companys que intentava formar una societat musical. Després de vuit o nou mesos de contactes, el 6 d'octubre de 1947 se n'aproven els estatuts. La comissió organitzadora estava formada per Pere Canal i Baliu, Josep O. Montaña i Tuset, Ramon Munné i Coll, Josep Verde i Aldea, Enric Rahola i Quintana, Josep Roura i Oriol, Salvador Llobet i Reverter, Marià Puig i Rovira, Jaume

Sagalés i Marcó, Rosa Prat i Puig, Josep Ramoneda i Esteve, i Francesc Llobet i Arnán.

L'acte inaugural es celebrà el dia 9 de novembre de 1947 a la Biblioteca Popular Francesc Tarafa i consistí en una conferència a càrrec d'Antonio Oriol Anguera que tractà de «La crisis actual». Aquesta conferència plantejà un problema governatiu pel fet d'haver-se redactat i imprès el programa en català. Hagué d'arreglar-ho l'alcalde Francesc Camps. Amb aquest fet començava per a l'AC la dificultat que representava l'ús de l'idioma català en les comunicacions normals de l'entitat.

La primera junta de govern estava formada per:

President: Pere Canal i Baliu

Sots-president: Antoni Jonch i Cuspinera

Secretari: Ramon Munné i Coll

Sots-secretari: Josep Verde i Aldea

Comptador: Antoni March i Cladellas

Tresorer: Enrich Rahola i Quintana

Vocals: Salvador Llobet i Reverter, Oriol Montaña i Tuset, Josep Roura i Oriol, Josep Ramoneda i Esteve, Jordi Baulies i Cortal, Marià Puig i Rovira.

Després de més de mil actes —molts dels quals ben transcendents—, per a poder parlar ordenadament i simplificada de l'AC es fa necessari dividir el temps i els fets d'alguna manera. En Josep M. Farnés ho va fer en els seus «25 anys d'AC». Recordo que el dia de la celebració del 50è aniversari, en Pere Canal i Baliu, primer president de l'AC, també va parlar d'etapes. Jo he fet les meves, que no poden ser gaire diferents.

Primera etapa. Posada en marxa i creació de l'AC

Comença l'any 1947 i acaba el 1954 amb el «trencament». Durant el període de preparació dels estatuts vaig assistir a una sola reunió. Recordo que m'impressionà la preocupació per l'escassa curiositat cultural a Granollers. Recordo també que unes dones del carrer de Corró (jo vivia prop de la Biblioteca), un dia que el Sr. Colomer Marquès feia una conferència allí, es quedaven una mica sorpreses. Això de fer una conferència els sonava a coses d'ordre polític que

no les interessaven gens ni mica. En aquella reunió —on es comentaren els estatuts—, en parlar del local de la possible associació vaig insinuar que el local social de l'entitat havia d'estar situat al Col·legi Oficial de Segon Ensenyament i no pas al lloc en què estàvem reunits. Aquesta proposició fou aprovada, però després d'això no vaig ser convidat cap més vegada.

Sempre he admirat la primera junta de govern que, amb lleugers canvis, va fer l'esforç de constituir l'Associació durant la primera etapa fins a arribar al «trencament». Aquella junta tenia un avantatge força útil sobre els qui després vam acudir-hi. Sabien el que volien fer, com es podia fer i sempre feien una mica més del que es podia fer. Penso que era una actitud molt sana i molt vàlida. Tenien uns objectius comuns clars. En aquella junta, per tant, existia algú que havia de ser més ben vist per la municipalitat del moment, però també algú que no ho era tant.

La gent que va començar, crec que comptava amb més avantatges. Eren amics. Això ho considero molt important. Molts d'ells ho han seguit essent sempre. Els podem trobar junts altres vegades en un altre lloc. Penso que té interès el fet que unes persones que passen una bona part de la seva vida treballant conjuntament en diverses entitats formin un grup i aspirin a afegir-hi tot aquell qui tingui ganes de treballar. Van posar a treballar a la junta gent més gran i gent més jove. Tenien un nivell professional i intel·lectual molt correcte i divers: hi havia el director del Zoo de Barcelona, o aquell qui era un jove advocat, o un metge dentista, o el secretari d'ajuntament que escrivia molt bé. Pertant, tota aquella organització podia i havia de funcionar. Era gent que tenia molt clar el que faltava a Granollers. Van pensar en el local i en les dificultats econòmiques que això podia representar. Van veure molt clara la necessitat de crear una revista en què es pogués publicar tot el que feia l'AC i que fos, a la vegada, el ressò de l'activitat cultural de Granollers. Quin era un dels primers objectius? Quan es repassen els actes promoguts per l'AC, sorprèn la llista dels locals que van arribar a acollir aquests actes: la Biblioteca Popular Francesc Tarafa, el Casino de Granollers, la Mútua del Carme, l'Escola Municipal de Treball, els cinemes Majèstic, Mundial, Astòria i Principal, la Casa de Cultura Sant Francesc, l'Institut de Segon Ensenyament, el Museu de Granollers, l'Escola Pia, el Centre Catòlic, l'Església Parroquial, la pista del Cafè Comercial, Ràdio Granollers, l'Escola de Música,...

La Biblioteca Popular Francesc Tarafa

La biblioteca mereix un capítol especial. Penso que sense biblioteca l'AC hauria estat d'una altra manera. Hauria tingut més dificultats o, si més no, menys facilitats. Allí hi havia un espai molt digne que amb els llibres oferia una sonoritat extraordinària i que permetia fer-hi concerts molt correctes. A més, tenia una característica molt important: la bona disposició i l'amabilitat de les bibliotecàries. Aleshores resultava més fàcil l'ús de la magnífica sala gòtica per a organitzar-hi alguns actes. Pensem que Granollers tenia 15.000 habitants; no hi havia els 50.000 d'ara, i per tant ens coneixíem tots. Era habitual trobar-hi en Joan Carbó i en Josep Estrada amb les seves esposes, i l'Antoni Jonch amb la seva (que era bibliotecària) muntant una exposició de flors, per exemple. I això es feia fàcilment en una biblioteca de la Diputació de Barcelona. Aquesta tasca, possiblement, no s'hauria permès a unes altres persones, però sí a entitats com l'AC, el Museu de Granollers, etc. La biblioteca va ser, doncs, un element important, un lloc essencial per a la marxa de l'Associació. Les conferències i els concerts hi trobaren sempre una agradable cabuda.

La biblioteca ha representat molt en la meua vida. Sempre dic que he après més coses allà que a l'escola. Vaig començar a anar-hi cada dia als quatre anys. Si en vaig arribar a llegir, de llibres! Després vaig anar-hi a organitzar actes de l'AC. També va ésser fàcil, d'aconseguir-ne el permís. Érem amics de tota la vida. I aquest és el tema bàsic: l'amistat entre la gent.

En el primer període, les persones que formaven part de l'Associació eren, a més a més, amics; participaven i també treballaven a i per a l'AC.

La Casa de Cultura de la Fundació Pere Maspons i Camarasa

Queda molt clara, després d'enumerar els locals utilitzats per l'AC per a la celebració dels seus actes, la necessitat d'un local social digne on instal·lar-hi la seu social i poder-hi acollir alguns actes. La solució provingué d'un patrici granollerí. Segons J. Baulies, «el 27 d'octubre de 1956 era inaugurada solemniament la Casa de Cultura Sant Francesc-Fundació Pere Maspons i Camarasa. Aquest novíssim centre representa una definitiva realització per al normal

desenvolupament de la cultura local, i és un exemple del que podrien fer moltes persones que a les seves inquietuds uneixen un amor sincer per la seva terra. És, en síntesi, la casa pairal de totes les institucions i tots els actes culturals de la ciutat. La Casa de Cultura va sorgir d'un conveni entre l'Ajuntament i el patrici granollerí Pere Maspons i Camarasa per instal·lar a l'antiga església de Sant Francesc la seu de totes les entitats mancades d'una llar social pròpia i que fins llavors utilitzaven la nau gòtica de la biblioteca, el museu o locals faltats de les condicions necessàries. Aquest conveni estipulava les condicions jurídiques i administratives de les respectives aportacions i l'organització i el regiment del centre. La primera tasca empresa va ésser de reconstruir l'església i l'adaptació a la nova funció assignada».

Aquí va sorgir, de nou, un dels problemes fonamentals que calia resoldre en les relacions amb l'Administració: l'ús del català. A la paret de la Casa de Cultura, al cartell que es va situar en el racó de la plaça de Sant Francesc, es va escriure amb lletres metàl·liques P. Maspons i Camarasa. La P. substituïa el nom de Pere, que era català. Fins fa poc temps no s'ha canviat; millor dit, s'ha canviat de posició. S'ha situat al costat de la porta d'entrada a la Casa de Cultura de la Fundació Pere Maspons i Camarasa. Ara diu Pere, però ha passat d'estar escrit amb lletres grosses a estar escrit amb lletres petites.

Un altre problema fou el govern de la Casa de Cultura. En un principi semblava possible que la Casa de Cultura fos la seu de l'AC.

Aquella casa podia servir perfectament de local de l'AC i també de la Fundació Pere Maspons i Camarasa. Hi ha un fet que em feia gràcia. L'escriptura notarial en què s'aprojava la Fundació Pere Maspons i Camarasa va ser feta després d'haver acabat la primera junta, que va durar vuit anys. Va haver-hi la crisi entremig. Aleshores amplià la seva utilitat en convertir-se en seu de totes les associacions que ho necessitaven.

Les converses van ser molt llargues, i a la fi, com hem dit, es va transformar legalment en la seu de totes les entitats necessitades de local. Potser ha resultat millor així. La Comissió Permanent Pompeu Fabra va tenir molt més a l'abast la trobada regular amb totes les entitats en el moment de la transició política.

El projecte fallit de la *Revista de Granollers*

Una revista era la millor opció si es volia comptar amb un suport comunicatiu per al projecte de societat cultural. Cal fer una premsa una mica correcta. Crec que ara seria força diferent i encara es podria fer a partir dels exemplars de l'*Informatiu de l'Associació Cultural* actual i de la revista AC, de la qual només han sortit tres números (un per any). La qualitat de la impressió del contingut i de la il·lustració de la revista AC eren ben elevades, potser massa; i resultava excessivament cara (potser?). En l'*Informatiu de l'Associació Cultural* hi ha molta informació de l'AC, però en canvi no n'hi ha de Granollers i de la comarca. De les dues revistes es podria fer una publicació que tingués un to semblant (encara que menys) a l'AC. Es tractaria d'acumular la informació de l'*Informatiu* i materials de tota la comarca. Potser podria ressuscitar la *Revista de Granollers*, que van fer fracassar les autoritats locals i provincials del seu temps (22-1-54). Es conserven unes certificacions d'actes de reunions del secretari de l'AC d'aquella època, en Ramon Munné, que confirmen aquesta hipòtesi, i l'Oriol Montaña ha explicat que va haver-hi pressions locals per a impedir l'aparició de la revista: ell mateix s'encarregà d'anar a buscar el permís a la Delegació del Ministeri d'Informació i Turisme de Barcelona, i, aprofitant que l'empleat era amic seu, el va obtenir. Poc després, però, se'ls va obligar a tornar el permís i això va estar a punt de costar-li el càrrec a aquell empleat. Es pot deduir qui és qui va dir que no.

Això, sumat a les exigències a l'hora de sol·licitar permís per a organitzar les assemblees generals i altres actes, ocasionà tensions prou fortes perquè la junta de govern de l'Associació dimitís. La junta va plegar i el vuitè any va acabar amb una crisi forta. Aquesta dimissió en ple és el que anomeno «trencament». Ho van intentar i va ser una llàstima, perquè en el transcurs dels anys es veu molt clar el que volien fer, i hauria estat molt transcendent.

La primera transició

Amb aquest trencament de l'any 1954 començaria, al meu parer, la primera transició. La junta de l'AC va quedar reduïda a només sis persones: president, Oriol de Riba i de Salas (secretari particular de l'alcaldia); secretari, Lluís Serra Munné (secretari particular de

l'alcalde); sots-secretari, Esteve Duran Ventura (de TVG), i vocals, Joan Llach, Jaume Llacuna i Pere Pineda (vegeu l'annex 1). Es veu que hi ha uns buits. L'any següent em va venir a veure en Lluís Serra per si volia formar part de la junta de l'AC. Si era per a treballar, asseguraren que «m'hi deixarien entrar». Al cap de pocs dies vaig entrar-hi i em va semblar que havia canviat una mica el sentit de la junta, perquè hi havia: Oriol de Riba, Lluís Serra, Josep Verde i Aldea, Esteve Duran Ventura, Joan Font Padró, Joan León, Esteve Sala, Joan Llach, Paulí Puig, Jaume Llacuna, Carles Rodríguez i Pere Pineda. Aquesta composició ja denota un inici de primera transició; demostra que hi havia coses que estaven canviant. En el transcurs de tres o quatre noves juntes hi hagué més canvis fins a arribar al 1959. Aleshores es produí realment una transició en entrar com a president Pere Font, com a sots-president Esteve Sala, com a secretària Angelina Rodríguez (bibliotecària), com a sots-secretari Gabriel Montagud, com a comptable Joan Font, com a tresorer Joan Espina i com a vocals: Pere Pineda, Oriol de Riba, Pere Plana i Martí, Jordi Medalla, Frederic Aragonès i Francesc Comas. Aquí, la composició de persones és molt més palpable i indica un canvi cap a un altre món.

En aquells temps va començar la transició al carrer i a l'Estat (vegeu l'annex 2). Coses com fer un programa en català ja eren possibles, almenys el títol. En tots els programes anteriors s'havia intentat posar-hi el títol, els personatges, el pròleg, però s'havia de donar una aparença de castellà: «acto social...» Vam anar a veure el delegat del Ministeri d'Informació i Turisme, que tenia una impremta on s'imprimia la revista *El Vallés*. En anar-lo a veure així, de pressa i a correccueta, li vam dir que volíem publicar el programa d'un poeta català que venia a donar a conèixer la seva poesia i que el volíem publicar en català. Ell, molt seriós, ens contestà: «No, no pot pas ser; en català seria impossible. Ara, si voleu, us faré un paper on us certificaré que es pot fer en llengua *vernàcula* (vernacula)». Com si la vernacula no fos el català... (no ho tenia gaire clar). Igualment, vam continuar fent servir el català sempre que podíem. Havíem de jugar una mica fort, per exemple fent cinema.

El cinema de l'AC

La gent venia a les sessions de cinema no sols per la pel·lícula sinó per altres coses. I quan Porter presentava una pel·lícula i deia

«M'enteneu, oi?», tothom entenia el que volia i tots pensàvem que anava contra el qui manava. Així, tots contents. Era el moment en què es podia fer entrar algú perquè digués alguna cosa.

Un punt molt important d'aquestes sessions i d'aquesta època era *Granollers Comunitat Cristiana*. Era una revista en la qual trobàvem: Oriol Montaña, Josep Verde, Pere Canal, Ramon Munné, Esteve Sala i Joan Camps. Des d'allí s'anunciaven les sessions de l'Astòria, se'n feia una crítica i, a més, s'hi aportaven alguns dels presentadors. I si mossèn Cardús venia a presentar una pel·lícula, lògicament no venia a fer-ho perquè li interessés gaire el cinema, sinó perquè, com que feiem cinefòrum i no cineclub, no parlàvem gaire de cinema sinó d'altres coses. Això era un sistema indirecte per a parlar de quelcom que valia la pena. Les pel·lícules havien de tenir forma i contingut, i el contingut era imprescindible perquè la pel·lícula fos de cine fòrum. Algunes cases distribuïdora de films a la vegada «distribuïa» idees. I no estava pas malament.

Tot això era transició. També ho era quan venia a cantar algun cantautor, o quan els Joglars venien a representar un espectacle de mim, que així deien més coses sense ni saber-ho. Era així mateix un món polític. I quan s'anava a l'Astòria també hi havia aquest interès, igual que quan s'anava al teatre. La composició mateixa de les juntes posteriors ho demostra. L'AC ha estat un centre del qual han sorgit alcaldes, diputats, polítics, i l'AC també ha estat una mica l'escola d'aquestes coses (vegeu els annexos 1 i 2). També ho ha estat l'Església, que ha estat igualment una eina perquè hi entrés gent, que no vol dir que fossin de cap partit concret. Era un moment en què tots buscàvem un lloc on col·locar-nos i la manera d'inserir-nos-hi. Necessitàvem que ens orientessin una mica perquè no sabíem gaire on anàvem. Examinant la llista de juntes de l'AC es pot anar veient com s'ha mogut la ciutadania. (Ah! I també n'hi ha en sentit contrari: primers són polítics i s'apunten a una associació per a fer política.)

Per què es feia tant de cinema? Perquè era molt barat. El cinema, el local i la pel·lícula no ens costava gairebé res. L'empresari ofería la sala i la pel·lícula, i feia un 50% de descompte als socis. Aleshores podíem programar pel·lícules interessants. Aquí sempre interveníem a mitges en la tria. Però ell tampoc no ens deixava triar qualsevol cine. Ens feia triar sobretot aquell que era no productiu econòmicament, aquell que la gent altrament no veuria. Ell ens feia

un favor i nosaltres a ell també, però fèiem cine. Hi havia moments en què només es feia cinema i moments en què no se'n feia gens perquè no es podia arribar a un acord amb els empresaris. Aleshores somniàvem una màquina de 16 mm o una màquina de 35 mm (això ho sap més bé en Joan Corbera que jo). La màquina de 16 mm la vam «mig robar» en algun lloc de l'ajuntament. Va anar a parar a les mans d'en Lluís Serra, que la va portar a la Casa de Cultura i allí s'hi va quedar. Aquest projector de 16 mm, que va ser molt útil i que ara desconec on és, va ser una gran sort, perquè ens permetia projectar (quasi no teníem res més) a la Casa de Cultura Picasso barat mitjançant documentals de l'Institut Francès, o bé de l'Institut Britànic o de l'Italià, i pel·lícules de cinema, art i astronàutica.

També vam anar a l'Escola de Treball, ja que aleshores la cosa estava més dramàtica econòmicament parlant. Allí vam fer un forat a la paret de la sala d'actes per a projectar-hi sense soroll. L'Escola va comprar una pantalla. Hi teníem facilitat perquè comptàvem amb amics (Esteve Sala i Joan Camps). També a la paret de la Sala Sant Jordi, a la saleta que hi ha al costat del Cumella, hi havia un foradet quadrat per a poder-hi fer cinema si calia. Ens agradava així mateix anar amb la màquina de 16 mm al Casino i aquí i allà a fer cinema. Però això era necessàriament perquè resultava econòmic, perquè teníem projector i perquè les pel·lícules de 16 mm eren relativament barates.

Quan podíem contactar amb els empresaris, ens hi adreçàvem de pressa. I crec que és una de les coses interessants del moment actual: la relació d'en Lluís Bauxell amb els empresaris i amb la federació de cineclubs. Cal dir que el cinema a Granollers, des que el vam deixar nosaltres i els joves successors —J. Corbera, L. Botey, Ortuño, Circuns,...— potser s'hauria acabat si no hagués estat per en Bauxell.

Cap al moment actual: de la participació a la professionalització

De la mateixa manera, a partir de la mort d'en Gregori Resina la pressió del teatre a Granollers es va esmorteir; faltava el gerent. Segur que treballava més i pensaven molt altres persones, com per exemple en Josep M. Farnés, però aquella energia per a fer córrer

la gent per aquí i per allà i a anar a veure en Fàbregas va ser promuguda bàsicament per en Gregori. La seva mort ens va desmoralitzar una mica i ens va deixar molt sols a tots. Aleshores, el qui treballava sol al Centre de Teatre era en Farnés, i suposo que l'ajudava algú altre, però l'esforç l'havia portat en Gregori Resina. Fixeu-vos que hi havia la persona i hi havia la cosa.

A més d'en Bauxell i d'en Gregori Resina, també hauríem de parlar de l'Antoni Cumella, que se cita molt poc i que sovint hi era. Els primers anys se li va fer una exposició, un homenatge. Ell hi aportà una part del món de l'art, que és un dels punts flacs d'ara. Recordo un curs d'història de l'art impartit per Ainaud de Lasarte. També recordo una exposició d'artistes molt moderns que es va portar al Museu. D'aquí va sortir un fil que va lligar el Museu amb l'Ajuntament de Granollers i en resultaren els premis de pintura Ciutat de Granollers. L'AC ha estat un lloc on també es discuteix i es parla d'art. Esmentaré, per exemple, les discussions entre en Pius Canal i en Jaume Viñallonga sobre l'art abstracte i l'art figuratiu. De totes maneres, no hi ha hagut un grup o una continuïtat en l'activitat artística dins de l'AC.

Altres persones importants en la primera època de l'AC eren: en Paco Acosta, que feia de conserge a la Casa de Cultura (seu aleshores de l'Escola de Música); en Joan Carbó, que tenia rebotiga a la botiga; en Pius Canal, que portava el Centre d'Estudis, i, sobretot, en Pere Canal, que a l'inici de l'AC feia el que ha fet sempre: ajuntar, agrupar.

Cal citar també el tema de l'astronomia, de les estrelles, que era característic d'en Pere Font; i quan ell era president, se n'encarregava directament. De la mateixa manera, respecte a les sessions musicals, quan era president l'Oriol de Riba, totes eren d'un tipus determinat, diferents de la primera etapa. La primera etapa es caracteritzava, entre d'altres coses, per la participació. Durant la primera etapa, l'AC comptava amb els socis, amb la junta i amb el grup de gent que es feia càrrec del Centre d'Estudis, del quadre escènic o dels jocs florals. Hi havia, doncs, una participació més intensa. Es disposava d'una orquestra de corda tots els membres de la qual portaven els seus familiars al concert: allà trobem la junta, els familiars, els músics i els socis. I en parlaven: penso que és l'única època en què hi ha hagut una relació del poble amb la música...

Aquesta relació no era només amb la música, sinó també amb el teatre. Recordem les sessions de teatre de l'obra *Els savis de Vilatrista*, que s'assajava al Mundial. Aplegaren molta gent, perquè es buscaven obres en què participessin moltes persones. A més, tota la família hi anava; hi havia molta gent que els seguia. I com que Granollers no tenia gaires habitants, podien parlar-ne pel carrer, i aleshores hi havia una *vox populi* que feia que la participació a l'AC fos per mitjà de la paraula. Penso que actualment potser seria interessant que *La revista de Granollers* ressuscités (que l'AC la fes ressuscitar) i que fos aquest el nexa d'unió i de participació per arribar a la gent —socis o no socis— mitjançant això que em sembla que fa falta.

Si a l'AC fins ara no hi havia una secció de música, cal dir que és perquè d'aquí van néixer Joventuts Musicals. Això era lògic: els responsables del cineclub van estar a punt de fer-ho, però era molt difícil dir de què era soci cadascú. Els primers membres de Joventuts Musicals eren de l'AC i els primers actes es van organitzar des de l'AC. El senyor Ruera va fer al Centre d'Estudis una ponència en què demanava que permetéssim la creació de Joventuts Musicals. I d'aquella ponència va sorgir la primera junta. L'AC també ha ajudat molt l'Escola de Música. Han pogut conviure perquè han pogut gaudir del Centre d'Estudis, perquè hi havia el Sr. Coll, el Sr. Font i el Sr. Ruera, i perquè tots pertanyien al Centre d'Estudis i feien unes ponències molt característiques.

Resumint, l'AC ha tingut una importància extraordinària per a Granollers: sens dubte ha fet viure en períodes diferents i de maneres diferents la cultura a la ciutat. També ha estat font d'altres projectes com ara Joventuts Musicals o el teatre. I el cinema que s'ha vist a Granollers, facilitat per l'AC, a molts pobles no s'ha vist. D'altra banda, el Centre d'Estudis ha publicat un bon nombre de treballs importants. Hi ha hagut així mateix uns premis de literatura Maspons i Camarasa, i l'any 1948 hi va haver uns IX Jocs Florals de Granollers. En totes aquestes activitats, la participació ha estat molt remarcable. Si ho haguéssim sumat tot plegat, ara seríem una gran institució. Hem viscut tot el procés de la transició i de la democràcia; i hi hem influït per mitjà de l'AC.

Actualment, crec que s'ha entrat en una etapa de professionalització progressiva de l'AC i de les seves activitats. Ho veig quan examino el pressupost de l'entitat i la gestió, de les activitats per a les escoles,

per exemple. Ho vaig constatar també en llegir l'Anuari del Centre d'Estudis de l'any 1996: és molt diferent d'aquelles publicacions que fèiem al Centre d'Estudis d'abans que el Sr. Carbó enquadernava com podia i quan podia, i que es feien en paper ciclostilat. Això s'havia de professionalitzar, com s'ha fet; si no, les coses no surten bé. És el mateix que veig que succeeix a les cooperatives de consum: els socis no pensen que la cooperativa és una empresa i que ha de funcionar bé. Es parla també d'una companyia de teatre professional, d'un TAC professional,... Em fa l'efecte, doncs, que hem entrat en una nova etapa, però és una impressió «des de fora», perquè és l'etapa que jo he viscut menys i de la qual, per tant, m'és més difícil parlar.

Bibliografia

La bibliografia que he utilitzat ha servit per a situar els fets; en canvi, el que jo explico són més aviat les vivències dels meus temps a l'AC. Com a documents importants he consultat els següents:

Els estatuts de l'Asociación de Antiguos Alumnos de Segunda Enseñanza i la seva adaptació a l'Associació Cultural actual.

Les certificacions d'acta que el secretari de l'Associació, en Ramon Munné i Coll, féu en els moments complexos de sol·licitud del permís per a l'edició de la projectada *Revista de Granollers*.

La *Memòria de Mèrits i Instància sol·licitant la declaració d'utilitat pública de l'Associació Cultural de Granollers*, de novembre de 1984. És un treball que en Lluís Tintó i Espelt duqué a terme des de l'AC i amb esperit d'arxiver. Es tracta d'un document molt extens i complet que hauria de fer pensar, fins i tot a les autoritats, respecte a l'hemeroteca. La instància anava signada per Jordi Baulies, Esteve Sala i Lluís Tintó. La memòria és un escrit per a ser estudiat i per a gaudir-ne alhora tot analitzant-lo detingudament. Aquest és, segons el meu criteri, el document més interessant que hi ha encara avui sobre l'AC.

És també notable la ponència «25 anys d'Associació Cultural d'Antics Alumnes de Segon Ensenyament» llegida al Centre d'Estudis de l'AC per en Josep M. Farnés el dia 15 de gener de 1973. És un treball molt extens i minuciós que conté gràfiques i

taules estadístiques de les activitats, els socis, etc. durant els primers vint-i-cinc anys de l'Associació.

«L'espai escènic a Granollers» és també una ponència d'en Josep M. Farnés, llegida al Centre d'Estudis el 10 de gener de 1977.

72

«El ressorgiment del teatre a Granollers» és un article publicat a *L'abella d'or* el mes de maig de 1991 igualment per en Josep M. Farnés. Aquest article permet conèixer l'origen del TAC, dels cicles de teatre i de moltes altres activitats teatrals i grups que s'han desenvolupat al voltant del teatre a casa nostra.

Un altre document que cal tenir en compte és el número extraordinari de la *Revista del Vallès* de les fires de l'Ascensió del 8 de maig de 1997. Inclou l'especial «50 anys de l'Associació Cultural de Granollers», realitzat per Paco Monja. És un treball molt ampli, de consulta imprescindible i amb abundant material gràfic. Hi apareix una reproducció d'un article de la que havia de ser la *Revista de Granollers*.

Citaré també el llibre *Granollers* de Jordi Baulies i Cortal, Premi Pere Maspons i Camarasa, volum núm. 372 de la Biblioteca Selecta, publicat a Barcelona l'any 1965. El seu darrer capítol, «Cent anys de cultura a Granollers», proporciona una bona visió global del naixement i els primers temps de l'AC.

El treball *20 anys de cineclubisme a Granollers. 1950-1970*, de Lambert Botey i Jordina Medalla, és també imprescindible per a la història del cineclub a l'AC.

Cal destacar igualment els tres números d'AC, *Associació Cultural de Granollers*, dels anys 1989, 1990 i 1992, encara que són potser excessivament luxosos i, per tant, difícils de mantenir econòmicament.

L'Informatiu de l'Associació Cultural conté una informació abundant, possiblement exhaustiva, dels actes previstos per totes les seccions de l'AC.

Aquesta informació és completada per un reguitzell de memòries anuals, programes i anuncis d'actes específics de cinema, teatre, poesia,... de tal manera que constitueix una informació

extraordinària sobre l'AC dels darrers anys generada per aquesta mateixa institució. I si a tot això suméssim articles, comentaris o ressenyes d'actes que apareixen en la premsa, a TVG o a la ràdio, semblaria possible la publicació d'una revista periòdica, sobretot si s'endegués emmarcada en l'activitat cultural local o comarcal. No cal dir que hi ha molt més material documental. La *Bibliografia sobre el Vallès Oriental* de Lluís Tintó i Espelt, de l'Hemeroteca Municipal Josep Móra de Granollers, cita molts més treballs en l'epígraf «Associació Cultural».

Esteve Sala i Cortès

President de l'AC (1967-1972)

Annex 1**Juntes de govern de l'Associació Cultural****Socis fundadors****1947**

Pere Canal Baliu, Oriol Montaña Tuset, Ramon Munné Coll, Josep Verde Aldea, Enric Rahola Quintana, Josep Roura Oriol, Salvador Llobet Reverter, Marià Puig Rovira, Jaume Sagalés Marcó, Rosa Prat Puig, Josep Ramoneda Esteve, Francesc Llobet Arnán

Relació de les juntes de govern**1948**

President: Pere Canal Baliu
 Sots-pres.: Antoni Jonch Cuspinera
 Secretari: Ramon Munné Coll
 Sots-secr.: Josep Verde Aldea
 Comptador: Antoni March Cladellas
 Tresorer: Enric Rahola Quintana
 Vocals: Salvador Llobet Reverter, Oriol Montaña Tuset, Josep Roura Oriol, Josep Ramoneda Esteve, Jordi Baulies Cortal, Marià Puig Rovira

1954

President: Pere Canal Baliu
 Sots-pres.: Antoni Jonch Cuspinera
 Secretari: Ramon Munné Coll
 Sots-secr.: Donat Puig
 Comptador: Jordi Baulies Cortal
 Tresorer: Pere Molins Canudas
 Vocals: Joan Coll Calderón, Oriol Montaña Tuset, Francesc Pi Ferrer, Felicià Maresme, Josep Verde Aldea, Marià Puig Rovira

1955

President: Oriol de Riba de Salas
 Sots-pres.:
 Secretari: Lluís Serra Monner
 Sots-secr.: Esteve Durán Ventura
 Comptador:
 Tresorer:
 Vocals: Joan Llach Marco, Jaume Llacuna Poch, Pere Pineda Serra

1956

President: Oriol de Riba de Salas
 Sots-pres.: Lluís Serra Monner
 Secretari: Josep Verde Aldea
 Sots-secr.: Esteve Durán Ventura
 Comptador: Joan Font Padró
 Tresorer: Joan León Alcácer
 Vocals: Esteve Sala Cortès, Joan Llach Marco, Paulí Puig Tuset, Jaume Llacuna Poch, Carles Rodríguez Fortuny, Pere Pineda Serra

1957

President:	Oriol de Riba de Salas
Sots-pres.:	Lluís Serra Monner
Secretari:	Josep Verde Aldea
Sots-secr.:	Pere Canal Baliu
Comptador:	Joan Font Padró
Tresorer:	Joan León Alcàcer
Vocals:	Esteve Sala Cortès, Jaume Llacuna Poch, Pauli Puig Tuset, Josep Antoni Cabrera Sánchez, Carles Rodríguez Fortuny, Jordi Medalla Beneyto

1958

President:	Oriol de Riba de Salas
Sots-pres.:	Esteve Sala Cortès
Secretari:	Angelina Rodríguez Casanovas
Sots-secr.:	Pere Canal Baliu
Comptador:	Joan Font Padró
Tresorer:	Joan León Alcàcer
Vocals:	Pere Pineda Serra, Jaume Llacuna Poch, Pere Plana Martí, Josep Antoni Cabrera Sánchez, Jordi Medalla Beneyto, Frederic Aragonès Xiol

1959

President:	Pere Font Padró
Sots-pres.:	Esteve Sala Cortès
Secretari:	Angelina Rodríguez Casanovas
Sots-secr.:	Gabriel Montagud Galán
Comptador:	Joan Font Padró
Tresorer:	Joan Espina Oliveras
Vocals:	Pere Pineda Serra, Oriol de Riba de Salas, Pere Plana Martí, Jordi Medalla Beneyto, Frederic Aragonès Xiol, Francesc Comas Castellsagué

1960

President:	Pere Font Padró
Sots-pres.:	Esteve Sala Cortès
Secretari:	Pere Vallverde Tort
Sots-secr.:	Gabriel Montagud Galán
Comptador:	Joan Font Padró
Tresorer:	Joan Espina Oliveras
Vocals:	Frederic Aragonès Xiol, Oriol de Riba de Salas, Jordi Medalla Beneyto, Angelina Rodríguez Casanovas, Francesc Comas Castellsagué

1962

President:	Pere Font Padró
Sots-pres.:	Esteve Sala Cortès
Secretari:	Pere Vallverde Tort
Sots-secr.:	Gabriel Montagud Galán
Comptador:	Josep Lluís Garriga Torres
Tresorer:	Joan Espina Oliveras

Vocals: Frederic Aragonès Xiol, Oriol de Riba de Salas, Francesc Comas Castellsagué, Angelina Rodríguez Casanovas, Jordi Medalla Beneyto

1966

President: Pere Font Padró
 Sots-pres.: Esteve Sala Cortès
 Secretari:
 Sots-secr.: Gabriel Montagud Galán
 Comptador: Josep Lluís Garriga Torres
 Tresorer: Joan Espina Oliveras
 Vocals: Frederic Aragonès Xiol, Oriol de Riba de Salas, Francesc Comas Castellsagué, Angelina Rodríguez Casanovas, Jordi Medalla Beneyto

1967

President: Esteve Sala Cortès
 Sots-pres.: Pere Font Padró
 Secretari: Montserrat Lorente Olivé
 Sots-secr.: Jordi Fusté Pibernat
 Comptador: Joan Colomer Boté
 Tresorer: Joan Espina Oliveras
 Vocals: Gabriel Montagud Galán, Isidre Guarro Boada, Gregori Resina Requena, Josep Comas Castellsagué, Francesc Comas Castellsagué, Frederic Nadal Crivillers

1968

President: Esteve Sala Cortès
 Sots-pres.: Pere Font Padró
 Secretari: Montserrat Lorente Olivé
 Sots-secr.: Jordi Fusté Pibernat
 Comptador: Joan Colomer Boté
 Tresorer: Joan Espina Oliveras
 Vocals: Isidre Guarro Boada, Francesc Boet, Gregori Resina Requena, Josep Comas Castellsagué, Francesc Comas Castellsagué, Frederic Nadal Crivillers

1970

President: Esteve Sala Cortès
 Sots-pres.: Pere Font Padró
 Secretari: Joan Camps Giró
 Sots-secr.: Montserrat Lorente Olivé
 Comptador: Joan Colomer Boté
 Tresorer: Joan Espina Oliveras
 Vocals: Isidre Guarro Boada, Francesc Boet, Gregori Resina Requena, Josep Comas Castellsagué, Montserrat Estrada, Frederic Nadal Crivillers

1972

President: Esteve Sala Cortès
 Sots-pres.: Pere Font Padró
 Secretari: Joan Camps Giró

Sots-secr.: Montserrat Lorente Olivé
 Comptador: Joan Colomer Boté
 Tresorer: Gregori Resina Requena
 Vocals: Josep Farnés Sararols, Francesc Boet, August Sastre Vidal, Josep Comas Castellsagué, Joan Corbera Santanach, Jordi Maurí Font

1973

President: Joan Camps Giró
 Sots-pres.: Esteve Sala Cortès
 Secretari: Josep Farnés Sararols
 Sots-secr.: Joan Colomer Boté
 Comptador: August Sastre Vidal
 Tresorer: Gregori Resina Requena
 Vocals: Pere Font Padró, Josep Comas Castellsagué, Montserrat Lorente Olivé, Pere Illa Gené, Joan Corbera Santanach, Jordi Maurí Font

1974

President: Joan Camps Giró
 Sots-pres.: Esteve Sala Cortès
 Secretari: Joan Colomer Boté
 Sots-secr.: Pere Illa Gené
 Comptador: Josep Farnés Sararols
 Tresorer: Gregori Resina Requena
 Vocals: Pere Font Padró, Josep Comas Castellsagué, Montserrat Lorente Olivé, Lambert Botey Prat, Joan Corbera Santanach, Jordi Maurí Font

1975

President: Joan Camps Giró
 Sots-pres.: Josep Farnés Sararols
 Secretari: Silvia Gelis Gralla
 Sots-secr.: Francesc Queralt Basagaña
 Comptador: Lambert Botey Prat
 Tresorer: Gregori Resina Requena
 Vocals: Josep Comas Castellsagué, Antoni Cumella Vendrell, Jordi Icart, Josep Mayoral Antigas, Joan Corbera Santanach, Jordi Maurí Font

1976

President: Joan Camps Giró
 Sots-pres.: Pere Illa Gené
 Secretari: Joan Menchero Gómez
 Comptador: Antoni Garcia Prat
 Tresorer: Gregori Resina Requena
 Vocals: Josep Farnés Sararols, Antoni Cumella Vendrell, Josep Comas Castellsagué, Jordi Icart, Josep Mayoral Antigas, Joan Corbera Santanach

1977

President:	Pere Illa Gené
Sots-pres.:	August Sastre Vidal
Secretari:	Lluís Tintó Espelt
Sots-secr.:	Rosa Llobet Pellicer
Comptador:	Ricard Causa Moreno
Tresorer:	Gregori Resina Requena
Vocals:	Josep Comas Castellsagué, Josep Mayoral Antigas, Antoni Garcia Prat, Ramon Barnusell Lloveras, Jaume Ortuño Clapés, Arian Botey Prat

1978

President:	Pere Illa Gené
Sots-pres.:	Jaume Ortuño Clapés
Secretari:	Ramon Barnusell Lloveras
Sots-secr.:	Rosa Llobet Pellicer
Comptador:	Ricard Causa Moreno
Tresorer:	Gregori Resina Requena
Vocals:	Lluís Tintó Espelt, Josep Mayoral Antigas, Emili Sánchez, Pere Canal Iglesias, Manuel Clot Gendra, Arian Botey Prat

1979

President:	Gregori Resina Requena
Sots-pres.:	Jaume Ortuño Clapés
Secretari:	Ramon Barnusell Lloveras
Sots-secr.:	Rosa Llobet Pellicer
Comptador:	Ricard Causa Moreno
Tresorer:	Pere Illa Gené
Vocals:	Lluís Tintó Espelt, Montserrat Lorente Olivé, Emili Sánchez, Pere Canal Iglesias, Manuel Clot Gendra, Arian Botey Prat

1980

President:	Gregori Resina Requena
Sots-pres.:	Jaume Ortuño Clapés
Secretari:	Ramon Barnusell Lloveras
Sots-secr.:	Rosa Llobet Pellicer
Comptador:	Ricard Causa Moreno
Tresorer:	Pere Illa Gené
Vocals:	Lluís Tintó Espelt, Montserrat Lorente Olivé, Jacint Jordana, Pere Canal Iglesias, Francesc Sánchez, Arian Botey Prat

1981

President:	Gregori Resina Requena
Sots-pres.:	Manuel Clot Gendra
Secretari:	Lluís Tintó Espelt
Sots-secr.:	Rosa Llobet Pellicer
Comptador:	Jaume Ortuño Clapés
Tresorer:	Ramon Barnusell Lloveras

Vocals: Pere Illa Gené, Ricard Causa Moreno, Montserrat Lorente Olivé, Jordi Pardo Rodríguez, Arian Botey Prat, Lluís Bauxell Cruells

1982

President: Lluís Tintó Espelt
 Sots-pres.: Ricard Causa Moreno
 Secretari: Arian Botey Prat
 Sots-secr.: Montserrat Lorente Oliver
 Comptador: Pere Illa Gené
 Tresorer: Ramon Barnusell Lloveras
 Vocals: Manuel Clot Gendra, Lluís Bauxell Cruells, Jordi Pardo Rodríguez, Jaume Ortuño Clapés, Rosa Llobet Pellicer, Joan Pujadas Ferrer

1983

President: Lluís Tintó Espelt
 Sots-pres.: Ricard Causa Moreno
 Secretari: Arian Botey Prat
 Sots-secr.: Montserrat Lorente Oliver
 Comptador: Pere Illa Gené
 Tresorer: Jaume Ortuño Clapés
 Vocals: Manuel Clot Gendra, Joan Pujadas Ferrer, Antoni Arrizabalaga Blanch, Lluís Bauxell Cruells, Rosa Llobet Pellicer, Rafael González Santos

1984

President: Lluís Tintó Espelt
 Sots-pres.: Pere Illa Gené
 Secretari: Arian Botey Prat
 Sots-secr.: Montserrat Lorente Oliver
 Comptador: Ricard Causa Moreno
 Tresorer: Jaume Ortuño Clapés
 Vocals: Antoni Arrizabalaga Blanch, Joan Pujadas Ferrer, Rosa Llobet Pellicer, Lluís Bauxell Cruells, Jaume Maspons Safont, Rafael González Santos

1985

President: Lluís Tintó Espelt
 Vice-pres.: August Vidal Sastre
 Secretari: Joan Garriga Andreu
 Sots-secr.: Rafael González Santos
 Comptable: Ricard Causa Moreno
 Tresorer: Antonio Vicente Granado
 Vocals: Antoni Arrizabalaga Blanch, Joan Pujadas Ferrer, Rosa Llobet Pellicer, Lluís Bauxell Cruells, Jaume Maspons Safont, Rafael González Santos

1986

President: Lluís Tintó Espelt
 Vice-pres.: August Vidal Sastre
 Secretari: Joan Garriga Andreu

Sots-secr.: Antonio Vicente Granado
 Comptable: Rafael González Santos
 Tresorer: Ricard Causa Moreno
 Vocals: Lluís Bauxell Cruells, Joan Pujadas Ferrer, Josep
 Revetllat Barba, Rosa Llobet Pellicer, Arian Botey Prat

1987

President: Rafael González Santos
 Vice-pres: Arian Botey Prat
 Secretari: Rosa Llobet Pellicer
 Sots-secr.: Anna Pàmies Pahi
 Comptable: Antonio Vicente Granado
 Tresorer: Josep Revetllat Barba
 Vocals: Lluís Bauxell Cruells, Joan Pujadas Ferrer, Manuel Gener
 Ferrer, Ricard Causa Moreno, Ramon Barnusell
 Lloveres, Marta Estrada Miyares

1988

President: Rafael González Santos
 Vice-pres: Arian Botey Prat
 Secretari: Rosa Llobet Pellicer
 Sots-secr.: Jordi Resina
 Comptable: Josep Revetllat Barba
 Tresorer: Antonio Vicente Granado
 Vocals: Manuel Gener Ferrer, Joan Pujadas Ferrer,
 Ramon Barnusell Lloveras, Ricard Causa Moreno, Lluís
 Bauxell Cruells, Marta Estrada Miyares

1989

President: Rafael González Santos
 Vice-pres: Arian Botey Prat
 Secretari: Rosa Llobet Pellicer
 Sots-secr.: Jordi Resina
 Comptable: Antonio Vicente Granado
 Tresorer: Josep Revetllat Barba
 Vocals: Lambert Botey Prat, Joan Pujadas Ferrer, Ramon
 Barnusell Lloveras, Ricard Causa Moreno, Lluís Bauxell
 Cruells, Marta Estrada Miyares

1990

President: Rafael González Santos
 Vice-pres: Arian Botey Prat
 Secretari: Rosa Llobet Pellicer
 Sots-secr.: Jordi Resina
 Comptable: Antonio Vicente Granado
 Tresorer: Josep Revetllat Barba
 Vocals: Lambert Botey Prat, Joan Pujadas Ferrer, Ramon
 Barnusell Lloveras, Ricard Causa Moreno, Lluís Bauxell
 Cruells, Marta Estrada Miyares

1991

President: Rafael González Santos
 Vice-pres: Joan Pujadas Ferrer,
 Secretari: Rosa Llobet Pellicer
 Sots-secr.: Lluís Bauxell Cruells
 Comptable: Lambert Botey Prat
 Tresorer: Josep Revetllat Barba
 Vocals: Ramon Barnusell Lloveras, Antonio Vicente Granado,
 Arian Botey Prat, Ricard Causa Moreno, Marta Estrada
 Miyares, Jordi Pardo Rodríguez

1992

President: Rafael González Santos
 Vice-pres: Joan Pujadas Ferrer
 Secretari: Josep Revetllat Barba
 Sots-secr.: Rosa Llobet Pellicer
 Comptable: Lluís Bauxell Cruells
 Tresorer: Lambert Botey Prat
 Vocals: Jordi Pardo Rodríguez, Ricard Causa Moreno

1993

President: Rafael González Santos
 Vice-pres: Joan Pujadas Ferrer
 Secretari: Josep Revetllat Barba
 Sots-secr.: Teresa Llobet Illa
 Comptable: Lluís Bauxell Cruells
 Tresorer: Lambert Botey Prat
 Vocals: Ricard Causa Moreno, Sergi Jansana Durán, Rosa
 Llobet Pellicer, Jordi Pardo Rodríguez, Marta Estrada
 Miyares, Josep Homs Coromines

1994

President: Rafael González Santos
 Vice-pres: Joan Pujadas Ferrer,
 Secretari: Josep Revetllat Barba
 Sots-secr.: Teresa Llobet Illa
 Comptable: Lluís Bauxell Cruells
 Tresorer: Lambert Botey Prat
 Vocals: Ricard Causa Moreno, Josep Homs Coromines,
 Rosa Llobet Pellicer, Sergi Jansana Durán, Marta
 Estrada Miyares, Jordi Pardo Rodríguez

1995

President: Rafael González Santos
 Vice-pres: Lluís Bauxell Cruells
 Secretari: Josep Homs Coromines
 Sots-secr.: Sergi Jansana Durán
 Comptable: Arian Botey Prat
 Tresorer: Ricard Causa Moreno
 Vocals: Marta Estrada Miyares, Jordi Pardo Rodríguez,
 Gavina Sastre Puig, Francesc Sala Pascual, Joan Garriga
 Andreu, Josep Revetllat Barba

1996

President:	Rafael González Santos
Vice-pres:	Jordi Pardo Rodríguez
Secretari:	Josep Homs Coromines
Sots-secr.:	Sergi Jansana Durán
Comptable:	Lambert Botey Prat
Tresorer:	Josep Revetllat Barba
Vocals:	Marta Estrada Miyares, Ricard Caussa Moreno, Gavina Sastre Puig, Lluís Bauxell Cruells, Joan Garriga Andreu, Santi Montagud Montañá

1997

President:	Rafael González Santos
Vice-pres:	Lambert Botey Prat
Secretari:	Sergi Jansana Durán
Sots-secr.:	Josep Homs Coromines
Comptable:	Antonio Vicente Granado
Tresorer:	Ricard Caussa Moreno
Vocals:	Joan Garriga Andreu, Jordi Pardo Rodríguez, Lluís Bauxell Cruells, Marta Estrada Miyares, Santi Montagud Montañá, Patricia Gil Termes, Carles Canet Estrany, Josep Revetllat Barba, Gavina Sastre Puig

1998

President:	Lambert Botey Prat
Vice-pres:	Rafael González Santos
Secretari:	Sergi Jansana Durán
Sots-secr.:	Santi Montagud Montañá
Comptable:	Ricard Caussa Moreno
Tresorer:	Antonio Vicente Granado
Vocals:	Joan Garriga Andreu, Lluís Bauxell Cruells, Jordi Pardo Rodríguez, Patricia Gil Termes, Marta Estrada Miyares, Carles Canet Estrany, Gavina Sastre Puig, Jordi Planas Maresma, Martí Ventura Salvador, Josep Revetllat Barba

Annex 2

Cronologia de l'Associació Cultural

ANY	PRESIDENT DE L'AC	ALCALDE DE GRANOLLERS	FETS DE CATALUNYA - ESPANYA- MÓN	FETS DE GRANOLLERS (1)
1947	Pere CANAL i BALIU	Francesc CAMP PUNTAS	<ul style="list-style-type: none"> • Referèndum sobre la Llei de successió • Entronització de la Mare de Déu de Montserrat • Pla Marshall • Restriccions elèctriques a Catalunya 	<ul style="list-style-type: none"> • Població de Granollers: 14.000 habitants
1948	Pere CANAL i BALIU			
1949				<ul style="list-style-type: none"> • IX Jocs Florals de Granollers (AC) • Publicació d'<i>Acció Catòlica</i> • Primer aplec sardanista a Granollers
1950		Jaume RAICH SERRA		
1951			<ul style="list-style-type: none"> • Creació de la Comunitat Econòmica Europea 	
1952		Francesc CAMPS TRIAS	<ul style="list-style-type: none"> • Vaga de tramvies a Barcelona • Congrés Eucarístic 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Revista de Granollers</i> autoritzada pel Ministeri d'Informació i Turisme (AC) • Creació del Centre d'Estudis (AC) • Arribada de la Mare de Déu de Fàtima
1953	Pere CANAL i BALIU	Carles FONT LLOPART		
1954	Pere CANAL i BALIU		<ul style="list-style-type: none"> • Acords amb els Estats Units 	<ul style="list-style-type: none"> • Avortat el projecte de la <i>Revista de Granollers</i> per les autoritats locals i provincials (AC)
1955	Oriol DE RIBA DE SALAS		<ul style="list-style-type: none"> • Espanya entra a l'ONU 	<ul style="list-style-type: none"> • Circulen Biscuters per Granollers
1956	Oriol DE RIBA DE SALAS		<ul style="list-style-type: none"> • Creació de la Fundació Maspons (AC) • Protestes universitàries a Madrid 	<ul style="list-style-type: none"> • Creació de la Fundació Maspons
1957	Oriol DE RIBA DE SALAS		<ul style="list-style-type: none"> • Dimissió de Joaquín Ruiz Jiménez • Creació de TVE 	<ul style="list-style-type: none"> • Inauguració de la Casa de Cultura Sant Francesc (AC)
1958	Oriol DE RIBA DE SALAS		<ul style="list-style-type: none"> • Primer vehicle de la SEAT • Elecció de Joan XXIII com a Papa 	<ul style="list-style-type: none"> • Nou pavelló geriàtric a l'Hospital • Publicació d'<i>Anella</i>, primera revista en català

(1) Entre parèntesi s'indiquen alguns fets rellevants per a l'Associació Cultural.

ANY	PRESIDENT DE L'AC	ALCALDE DE GRANOLLERS	FETS DE CATALUNYA - ESPANYA- MÓN	FETS DE GRANOLLERS
1959	Pere FONT PADRÓ	Carles FONT LLOPART	<ul style="list-style-type: none"> • Creació d'ETA • Pla d'estabilització 	<ul style="list-style-type: none"> • Fússió del Club de Ritme amb el Casino de Granollers • Ampliació al carrer Girona
1960	Pere FONT PADRÓ		<ul style="list-style-type: none"> • Mort de Quico Sabater a Sant Celoni • Cant de la senyera al Palau de la Música 	
1961			<ul style="list-style-type: none"> • Kennedy, president dels EUA 	<ul style="list-style-type: none"> • Publicació de <i>Granollers Comunitat Cristiana</i>
1962			<ul style="list-style-type: none"> • Guerra del Vietnam 	
1963		Joaquim TRULLÀS CUNILLERA Francesc LLOBET ARNÁN	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Le Monde</i> entrevista l'abat Escarré • Assassinat de J.F. Kennedy • Celebració de «25 años de paz» 	<ul style="list-style-type: none"> • Inauguració de l'Escola del Treball • Inundacions al Vallès • Gran nevada nadalenca
1964			<ul style="list-style-type: none"> • Final del Concili Vaticà II 	<ul style="list-style-type: none"> • Inauguració de l'església de Fàtima
1965			<ul style="list-style-type: none"> • Caputxinada 	
1966	Pere FONT PADRÓ		<ul style="list-style-type: none"> • Llei de premsa i impremta • Referèndum de la Llei orgànica de l'Estat 	
1967	Esteve SALA i CORTÈS			<ul style="list-style-type: none"> • Construcció de l'autopista Granollers-Barcelona
1968	Esteve SALA i CORTÈS		<ul style="list-style-type: none"> • Maig francès • Primavera de Praga 	<ul style="list-style-type: none"> • Construcció del nou institut
1969			<ul style="list-style-type: none"> • Primer home a la Lluna • Les Corts nomenen Juan Carlos com a successor de Franco 	
1970	Esteve SALA i CORTÈS		<ul style="list-style-type: none"> • Consell de guerra a Burgos contra setze membres de l'ETA 	<ul style="list-style-type: none"> • IV Trobada de Corals Infants
1971				
1972	Esteve SALA i CORTÈS			
1973			<ul style="list-style-type: none"> • Atemptat contra Carrero Blanco 	
1974			<ul style="list-style-type: none"> • Xè Congrés del PSOE • Mort de Puig Antich • Fundació de CDC a Montserrat • Mort de Francisco Franco 	<ul style="list-style-type: none"> • Exposició de Cumella a Granollers (AC)

ANY	PRESIDENT DE L'AC	ALCALDE DE GRANOLLERS	FETS DE CATALUNYA - ESPANYA- MÓN	FETS DE GRANOLLERS
1975	Joan CAMPS i GIRÓ	Francesc LLOBET ARNÁN	<ul style="list-style-type: none"> • Creació del GRAPO • Marxa Verda al Sàhara • Juan Carlos és nomenat rei 	
1976	Joan CAMPS i GIRÓ		<ul style="list-style-type: none"> • Assemblea de Catalunya • Fundació del diari <i>Avui</i> • Adolfo Suárez com a president 	<ul style="list-style-type: none"> • Mort de Joan Camps i Giró (AC)
1977	Pere ILLA GENÉ		<ul style="list-style-type: none"> • Atemptat contra un despatx d'advocats laboralistes a Madrid • Legislatives: victòria de la UCD • Manifestació de l'11 de Setembre i retorn del president Tarradellas • Congrés de Cultura Catalana 	<ul style="list-style-type: none"> • Publicació de <i>Revista del Vallès</i>
1978	Pere ILLA GENÉ		<ul style="list-style-type: none"> • Referèndum de la Constitució • Constitució del PSC-PSOE 	<ul style="list-style-type: none"> • Publicació de <i>Plaça Gran</i>
1979	Gregori RESINA REQUENA	Rafael BALLÚS MOLINA	<ul style="list-style-type: none"> • Legislatives: triomf de la UCD • Referèndum de l'Estatut 	<ul style="list-style-type: none"> • Primeres eleccions municipals • Rifa de Nadal: 6.000 milions
1980	Gregori RESINA REQUENA		<ul style="list-style-type: none"> • Parlament: triomf de CDC 	
1981	Gregori RESINA REQUENA		<ul style="list-style-type: none"> • Jordi Pujol, president de la Generalitat • Dimissió de Suárez i intent de cop d'estat de Tejero 	<ul style="list-style-type: none"> • Mort de Gregori Resina Requena (AC)
1982	Lluís TINTÓ ESPELT		<ul style="list-style-type: none"> • LOAPA • Legislatives: PSOE, majoria absoluta. González, president 	
1983	Lluís TINTÓ ESPELT		<ul style="list-style-type: none"> • Banca Catalana • Llei de normalització lingüística • Referèndum de l'OTAN 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleccions municipals
1984	Lluís TINTÓ ESPELT		<ul style="list-style-type: none"> • LODE 	
1985	Lluís TINTÓ ESPELT		<ul style="list-style-type: none"> • Mort de Salvador Espriu 	
1986	Lluís TINTÓ ESPELT	Josep PUJADAS i MASPONS	<ul style="list-style-type: none"> • Ingress a la CEE 	

ANY	PRESIDENT DE L'AC	ALCALDE DE GRANOLLERS	FETS DE CATALUNYA - ESPANYA- MÓN	FETS DE GRANOLLERS
1987	Rafael GONZÁLEZ SANTOS	Josep PUJADAS i MASPONS		• Eleccions municipals
1988	Rafael GONZÁLEZ SANTOS			• Cinquantenari del bombardeig de 1938
1989	Rafael GONZÁLEZ SANTOS			
1990	Rafael GONZÁLEZ SANTOS			
1991	Rafael GONZÁLEZ SANTOS			▪ Població de Granollers: 51.000 habitants
1992	Rafael GONZÁLEZ SANTOS	Josep SERRATUSELL i SITJES	• Jocs Olímpics a Barcelona	• Eleccions municipals
1993	Rafael GONZÁLEZ SANTOS			• Sub-seu olímpica d'handbol
1994	Rafael GONZÁLEZ SANTOS			• Moció de censura a l'ajuntament
1995	Rafael GONZÁLEZ SANTOS			• Eleccions municipals
1996	Rafael GONZÁLEZ SANTOS	Josep PUJADAS i MASPONS		
1997	Rafael GONZÁLEZ SANTOS			
1998	Lambert BOTEY PRAT			